

Stanovisko

**Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR
na 180. Plenární schůzi Rady hospodářské a sociální dohody ČR
dne 10. července 2025 od 14,30 hodin na Úřadu vlády ČR**

Program

- 1. Shrnutí činnosti RHSD ČR v tomto volebním období**
(Podkladový materiál výkonný sekretář RHSD ČR)
- 2. Materiály k projednání**
 - 2.1 Dopadová analýza zavedení emisního obchodování EU ETS2, Sociální klimatický fond a jeho využití**
(Podkladový materiál MŽP a záznam z jednání Pracovního týmu RHSD ČR pro životní prostředí)
 - 2.2 Strategický rámec politiky soudržnosti po roce 2027**
(Podkladový materiál MMR a záznam z jednání pracovních týmů RHSD ČR pro místní rozvoj a fondy EU a pro hospodářskou politiku)
 - 2.3 Akční plán na podporu kolektivního vyjednávání**
(Podkladový materiál MPSV a záznam z jednání Pracovního týmu RHSD ČR pro pracovněprávní vztahy, kolektivní vyjednávání a zaměstnanost)
 - 2.4 Financování programů ekonomické diplomacie (PROPED) v roce 2025**
(Podkladový materiál MZV a záznam z jednání Pracovního týmu RHSD ČR pro hospodářskou politiku)
- 3. Materiál pro informaci**
 - 3.1 Zpráva o plnění exportní strategie ČR 2023 – 2033 za rok 2024**
(Podkladový materiál MPO)
- 4. Různé**

Ad 2.1 Dopadová analýza zavedení emisního obchodování EU ETS2, Sociální klimatický fond a jeho využití

KZPS ČR vítá vládou předložený materiál o snaze dosáhnout odložení zavedení systému EU ETS 2 z termínu 2027 o rok na termín 2028. Žádáme, aby vláda nadále vyvíjela maximální úsilí o další změny a zmírnění systému tak, aby měl co nejmenší dopady na ekonomiku ČR.

Konstatujeme, že argumentace obhajující princip zavedení EU ETS 2 je zavádějící, zdražení pohonných hmot bude mít dopad do inflace, do zdražení staveb a bytů a jeho plná kompenzace z výnosů EU ETS 2 v odhadnuté, byť zavádějící, výši 50 mld Kč není možná. Dvojitá cena povolenek na vypouštění CO₂ je utopie a dříve nebo později z principu dojde ke srovnání cen EU ETS 2 s EU ETS 1, které dnes stojí řádově 80 Euro za tunu. Povolenky EU ETS 1 jsou dnes hlavní příčinou ztráty konkurenceschopnosti EU a zavinily zvýšení nákladů proti asijské a americké konkurenci. Na místě by bylo revidování celého systému EU ETS 1 a jeho sladění s tím, co platí ve světě.

Konkrétní věcné argumenty:

- Za standardní chybu vnímáme uchopení cenového stropu 45 EUR/t jako konečného. Tato hodnota je uváděna v ceně roku 2020 a reálně bude významně výše.
- Z tohoto pohledu jsou také z velké části nefunkční mechanismy stanovené pro dodatečné uvolňování povolenek, které vycházejí z násobků tržní ceny, což při cenách 40-70 EUR/t není pravděpodobné.
- Souhlasíme s myšlenkou narovnání podmínek v rámci sektoru vytápění zejména se zahrnutím menších spalovacích zdrojů, aby u nich došlo k narovnání s podmínkami CZT. Ostatní dopady do segmentu dopravy nejsou vynucené a mohou ohrozit konkurenceschopnost evropského průmyslu, snížit disponibilní důchody domácností a ohrozit sociální smír.
- Povinnost získat povolení a vykazovat emise skleníkových plynů z fosilních paliv dodávaných na trh se rozšiřuje na sektory fosilních paliv pro vytápění budov a dopravu, které doposud nejsou zahrnuty v ETS1, zejména tedy na uhlí, zemní plyn, benzín a naftu využívané pro tyto účely.
- Povinnost se nově bude týkat asi 300–350 subjektů, většinou velkých podniků. Pro ně půjde o navýšení administrativní zátěže, ale vzhledem k předvídanému rozsahu žádosti o povolení uvádět na trh fosilní paliva a rozsahu požadovaných informací pro jejich monitoring a jeho roční periodicitě půjde vůči nim o minimální dopad. Reporting se bude většinou týkat informací, se kterými běžně tyto dodavatelé disponují.
- Jde o držitele povolení k provozování daňového skladu a povolení oprávněného příjemce u kapalných paliv, kteří tato paliva uvolňují na trh, a držitele povolení k nabytí plynu, resp. pevných paliv bez daně, kteří tato paliva dodávají konečným spotřebitelům nebo sami spotřebovávají. Během přípravy a projednávání zákona se nicméně ukázalo, že z pohledu

evropské směrnice nelze tato povolení považovat za povolení k vypouštění fosilních paliv a subjekty si tedy budou muset požádat o nové povolení na MŽP.

- Povinnost požádat si o povolení je vůči účinnosti novely zákona odložena do konce února 2025. Povolení k dodávání paliv musí mít dodavatelé nejpozději do konce června 2025. Povinnost reportingu pak poprvé nastává k 30. dubna 2025 za rok 2024.
- Ve státní správě bude činit potřeba na provádění těchto činností 3 zaměstnance na Ministerstvu životního prostředí zajišťujících metodické vedení a agendu povolování a 10 zaměstnanců na České inspekci životního prostředí pro kontrolní činnost.

Závěr:

1. Odbory a zaměstnavatelé požadují vypracování dopadové studie zavedení EU ETS 2 na obyvatele a firmy v ČR.
2. Plně podporujeme vládu ve snaze odložit realizaci EU ETS 2 (odklad by měl být delší než avizovaný jeden rok).
3. Požadujeme zastropování ceny EU ETS2 na maximálně 30 EUR za tunu CO2

Ad 2.2 Strategický rámec politiky soudržnosti po roce 2027

Vážíme si konstruktivního přístupu Ministerstva pro místní rozvoj a také možnosti detailně se s návrhy Strategického rámce politiky soudržnosti po roce 2027 seznámit. Během celé řady jednání, která probíhala během posledních 3 měsíců, byly některé naše připomínky zohledněny, což oceňujeme. Rozpory nicméně zůstávají v těchto oblastech týkajících se části Strategie „Vzdělávání a výzkum, inovace a podnikání“:

1. **Mission oriented projekty:** požadujeme, aby za mission oriented projekty byly považovány až ty nad částku 10 mil. EUR podpory. Pokud tato hranice nebude stanovena, silně to omezí flexibilitu výzkumných projektů a rozvoj skutečných bottom-up projektů s komercializačním potenciálem. Právě ty jsou přitom klíčové pro podporu konkurenceschopnosti EU.
2. Nesouhlasíme s tím, že se **podpora špičkových technologií**, inovací a strategických průmyslových kapacit prioritně spoléhá na zamýšlený Evropský fond pro konkurenceschopnost. Jeho parametry ani finanční alokace ale zatím nejsou vůbec známy.
3. Nesouhlasíme s tím, že je paušálně vyškrtuta možnost **podpory energetické infrastruktury** z karty Energetiky a je vágně přesunuta do oblasti kyberbezpečnosti a odolnosti. Nutnost investic do zvyšování robustnosti a odolnosti přenosové a distribuční soustavy je dána zejména nutností připojování nových výroben obnovitelných zdrojů energie, které je vyžadováno Evropskou unií v rámci zelené transformace. Tyto závazky mají zásadní dopady na stabilitu a bezpečnost elektrizační soustavy. Proto je nutné tyto investice z evropských zdrojů také podpořit.

Podrobnou argumentaci ke všem výše uvedeným bodům jsme připraveni předložit.

1. argumentaci ke všem výše uvedeným bodům jsme připraveni předložit.

Ad 2.3 Akční plán na podporu kolektivního vyjednávání

Akční plán na podporu kolektivního (APKV) vyjednávání je Česká republika povinna vypracovat, neboť míra pokrytí kolektivními smlouvami nedosahuje EU požadovaných 80 %. Oceňujeme, že APKV byl tvořen ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí, a to v rámci 7 společných jednání se všemi sociálními partnery.

Oceňujeme také, že MPSV navýšilo alokaci prostředků z výzvy Podpora a posílení dialogu sociálních partnerů (č. 03__23_058), což byl nutný předpoklad pro realizaci aktivit vedoucích k naplňování akčního plánu v následujících 3 letech.

V rámci APKV bylo definováno celkem 6 opatření/aktivit, které mají potenciál zvýšit kvalitu i rozsah kolektivních vyjednávání, a na kterých panuje shoda všech sociálních partnerů:

1. Zlepšení dostupnosti dat o kolektivním vyjednávání pro účely vykazování pokrytí zaměstnanců kolektivními smlouvami a pro zaměření dílčích aktivit akčního plánu.
2. Zvýšení finanční podpory sociálním partnerům za účelem zvýšení jejich kapacit v podpoře kolektivního vyjednávání.
3. Informační webový portál na podporu kolektivního vyjednávání.
4. Zpracování analýzy překážek v práci pro výkon odborové činnosti.
5. Analýza praktického fungování zákona o kolektivním vyjednávání.
6. Zajištění stálého fungování expertní pracovní skupiny.

Bohužel musíme konstatovat, že i přes shodu všech sociálních partnerů, tedy zástupců zaměstnavatelů i zaměstnanců, byl **Ministerstvem financí ČR vetován požadavek na znovuzavedení daňového zvýhodnění členských příspěvků odborových organizací**. Je paradoxní a nepochopitelné, že EU na jednu stranu vyzývá členské státy k přijímání opatření na zvýšení pokrytí kolektivními smlouvami, a na straně druhé vláda ČR demotivuje zaměstnance k využívání služeb odborových organizací. **Tomuto postoji nerozumíme a zásadně s ním nesouhlasíme.**

partnerů, tedy zástupců

Ad 2.4 Financování programů ekonomické diplomacie (PROPED) v roce 2025**Důležitost projektů ekonomické diplomacie pro český obranný a bezpečnostní průmysl**

Český obranný a bezpečnostní průmysl je klíčovým pilířem naší ekonomiky s významným exportním přesahem. Více než 90 % produkce v tomto sektoru je určeno na vývoz, a to převážně na náročné zahraniční trhy, kde je konkurence silná a vstup bez státní podpory obtížný. V tomto kontextu představují projekty ekonomické diplomacie (PROPED) naprosto zásadní nástroj pro zajištění konkurenceschopnosti českých firem a pro realizaci obchodních příležitostí v zahraničí.

Role MZV a OED

Ministerstvo zahraničních věcí, prostřednictvím Odboru ekonomické diplomacie (OED), hraje klíčovou roli při podpoře exportních aktivit v obranném sektoru. Projekty PROPED – zahrnující

podnikatelské mise, incomingové mise a oficiální účasti na mezinárodních veletrzích – umožňují českým firmám navazovat nové obchodní kontakty, vstupovat na nové trhy a účastnit se strategických jednání s vládními a bezpečnostními aktéry v cílových zemích. Obranný průmysl tyto nástroje využívá **ve velkém rozsahu, řádově desítky případů ročně.**

Přínosy PROPED pro obranný průmysl

- **Zvýšení exportních šancí:** V mnoha zemích je obranný obchod výhradně mezi státy (G2G). Účast českých firem na oficiálních misích MZV je často podmínkou pro navázání důvěry s místními partnery.
- **Reprezentace státu:** Účast zástupců MZV dává jednání váhu, která je v tomto specifickém sektoru často rozhodující.
- **Vstup na nové trhy:** Mnohé zakázky by bez asistence ambasad a OED nebyly realizovatelné. Propedové mise pomáhají firmám překonat překážky při vstupu na trhy v Latinské Americe, Asii, Africe či Blízkém východě.
- **Provázanost ekonomické diplomacie s byznysovými cíli:** PROPED umožňuje zacílenou spolupráci mezi státní správou a firmami, která je efektivní a ekonomicky výhodná.

S ohledem na snižování rozpočtu MZV a tlak na úspory považujeme za zásadní upozornit, že **projekty ekonomické diplomacie nejsou běžnou výdajovou položkou, ale investicí do růstu exportu a tvorby pracovních míst v high-tech odvětví.** Každá investovaná koruna se zhodnocuje v objemu exportních kontraktů a posiluje mezinárodní pozici České republiky.

Snížení finančních prostředků vydávaných na ekonomickou diplomacii, tedy i na PROPEDy, by vedlo k propadu exportu, a tím i ke snížení příjmů do státního rozpočtu.

Do závěrů za zaměstnavatele:

Z pozice KZPS ČR apelujeme na zachování a ideálně posílení prostředků na PROPED, zejména s ohledem na rostoucí geopolitický význam obranného a bezpečnostního průmyslu.

Ad 3.1 Zpráva o plnění exportní strategie ČR 2023 – 2033 za rok 2024

V Praze dne 10. července 2025

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MSc., MBA
prezident

